

SPRÁVA DOČASNÉHO KONTROLÓRA SLOVENSKEJ PLAVECKEJ FEDERÁCIE ZA OBDOBIE 04-09/2021

Táto správa sa vyhotovuje v súlade s ust. § 13 ods. 3 písm. e) zákona o športe a je určená pre zasadnutie riadnej Konferencie SPF konanej dňa 24.9.2021.

Správu pripravil: Roman MELIŠ, dočasný Kontrolór SPF, osvedčenie o odbornej spôsobilosti podľa zákona o športe č. 0065, zo dňa 31.3.2021 (kontrolor@swimmsvk.sk, roman.melis21@gmail.com)

Dátum: 16.9.2021

Názov športovej organizácie: Slovenská plavecká federácia, Za Kasárňou 1, 831 03 Bratislava

IČO: 36 068 764

Register MV SR: VVS/1-900/90-320

Členovia štatutárneho orgánu: Ivan Šulek, prezident SPF, Rastislav Bielik, prvý viceprezident SPF

Webové sídlo: www.swimmsvk.sk

Obsah správy:

- I. SPF ako prijímateľ verejných prostriedkov
- II. Externé kontroly SPF s (potenciálnym) finančným dopadom na SPF začaté v roku 2021
- III. Funkčnosť interného kontrolného mechanizmu SPF
 - a. Dočasný Kontrolór SPF
 - b. Základná finančná kontrola v SPF podľa zákona o finančnej kontrole a vládnom audite
- IV. Hlavné finančné riziká
- V. Návrhy kontrolóra SPF

I. SPF ako prijímateľ verejných prostriedkov

Vzhľadom na to, že SPF je príjemcom zdrojov zo štátneho rozpočtu, podlieha kontrole viacerých štátnych orgánov, ktoré sú oprávnené aj povinné kontrolovať hospodárnosť (účelnosť) používania verejných prostriedkov.

Kontrolnými orgánmi s kompetenciami kontrolovať SPF sú:

1. Najvyšší kontrolný úrad SR
2. Úrad vládneho auditu
3. Ministerstvo financií SR
4. Hlavný kontrolór športu
5. Odbor kontroly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
6. Sekcia športu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR

Je tak evidentné, že SPF podlieha veľmi širokej externej kontrolnej právomoci štátnych orgánov a inštitúcií, ktoré disponujú efektívnymi nástrojmi vynucovania riadnej súčinnosti, ako aj efektívnymi nástrojmi finančných postihov.

V záujme predchádzania negatívnym (najmä finančným) dopadom na činnosť SPF a tým zároveň aj negatívnym dopadom na športovú činnosť športových klubov a športovcov s príslušnosťou k SPF, musí mať národný športový zväz zavedené také interné metódy riadenia a kontroly, aby vedel efektívne riadiť externé kontroly a riziká z nich plynúce.

K uvedenému je nevyhnutné dostatočné personálne a odborné pokrytie jednotlivých oblastí, ktoré podliehajú externým kontrolám, a to osobami, ktoré majú pracovnoprávny alebo obdobný vzťah

k športovej organizácii. Inak povedané, nie je vhodné a neodporúča sa v rámci športového zväzu zastrešovať agendy, ktoré podliehajú externej štátnej kontrole, osobami (čo aj s osobami s príslušnou odbornou spôsobilosťou), ktoré nie sú v pracovno-právnom alebo obdobnom zmluvnom vzťahu so športovým zväzom, respektíve ktoré nemajú so SPF uzavretú príslušnú zmluvu o poskytovaní služieb.

Zdôrazňuje sa, že konečnú zodpovednosť za manažment agendy dovnútra športového zväzu, ako aj navonok, nesie vždy štatutárny orgán SPF (prezident resp. v prípade jeho neprítomnosti prvý viceprezident).

II. Externé kontroly začaté v roku 2021 s (potenciálnym) finančným dopadom na SPF

1. V marci 2021 zahájil Úrad vládneho auditu vládny audit v SPF na základe zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite za účelom overenia „*hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti pri hospodárení s verejnými financiami*“ a overenia „*zúčtovania finančných vzťahov so štátnym rozpočtom*“ **za obdobie 01-12/2019**.

Ku dňu vypracovania tejto správy nie je vládny audit ukončený. K vypracovanému návrhu správy o kontrole SPF podala v niektorých častiach námietky a čaká sa na ich vyhodnotenie a uzavretie auditu s odporúčaniami. Na základe záverov vládneho auditu bude musieť SPF prijať a vykonať príslušné opatrenia na odstránenie nedostatkov, osobitne poučiť zodpovedné osoby o kontrolných nálezoch a zaviesť či zaktualizovať interné procesy, ktoré zamedzia ich opakovaniu.

Predpokladaný finančný dopad nálezov vládneho auditu na SPF (= povinnosť vrátiť nesprávne použité či zúčtované štátne zdroje) **očakávam v rozmedzí 20-30 tis. EUR**.

2. V auguste 2021 vykonalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR tzv. administratívnu finančnú kontrolu na overenie „*dodržiavania podmienok použitia finančných prostriedkov poskytnutých v roku 2020*“ podľa Zmluvy o poskytnutí príspevku uznanému športu (č. 0103/2020/SŠ), Zmluvy o podpore národného športového projektu (č. 0168/2020/SŠ) a Zmluvy o poskytnutí dotácie pre oblasť športu (č. 0907/2020/SŠ).

Kontrola konštatovala neoprávnené použitie prostriedkov vo výške **13 453,90 EUR**, a to z dôvodu, že úhrada príslušných faktúr bola realizovaná až 1.4.2021, pričom zmluva určovala posledný možný deň pre ich úhradu 31.3.2021 (kontrolný orgán nevzal v úvahu námietku SPF, že prevodný príkaz na úhradu faktúr bol zadaný riadne už 31.3.2021, banka ich však spracovala až s valutou nasledujúceho dňa). Z pohľadu SPF sa nejedná o systémové zlyhanie. SPF vrátila peňažné prostriedky na účet ministerstva v určenej lehote.

III. Interný kontrolný mechanizmus SPF

a. Dočasný Kontrolór SPF

Po zániku funkcie pôvodného Kontrolóra SPF p. Ladislava Križana v roku 2020 poveril výkonný orgán SPF moju osobu v súlade s čl. 27 ods. 11 Stanov SPF s účinnosťou od 15.4.2021 (po získaní odbornej spôsobilosti zložením skúšky kontrolórov národného športového zväzu dňa 31.3.2021) dočasným výkonom funkcie Kontrolóra SPF, a to do času najbližšieho zasadnutia Konferencie SPF. Vzhľadom na opakované odklady termínov Konferencie z dôvodu COVID ako aj vzhľadom na to, že 5 ročné funkčné obdobie pôvodného kontrolóra uplynie práve v 09/2021, nadchádzajúca volebná Konferencia SPF zvolí aj nového kontrolóra SPF na ďalšie 5 ročné funkčné obdobie. Obsadená funkcia Kontrolóra je zákonnou podmienkou pre spôsobilosť SPF na prijímanie verejných prostriedkov od štátu (§ 67 ods. 2 písm. g) zákona o športe).

b. Základná finančná kontrola v SPF podľa zákona o finančnej kontrole a vládnom audite

Základnou finančnou kontrolou je „interná kontrola 4 očí“ každej finančnej operácie, ktorou SPF používa štátne prostriedky, a to z pohľadu súladu transakcie s rozpočtom, s príslušnými zmluvami s ministerstvom, ako aj s internými predpismi organizácie. Za nastavenie a riadne fungovanie základnej finančnej kontroly zodpovedá štatutárny orgán alebo ním určený vedúci zamestnanec.

Z doterajšej praxe SPF, poznajúc prax externých kontrolných orgánov a ich nálezov bude v primárnom záujme zvoleného manažmentu SPF pravidelne hodnotiť a v prípade potreby upravovať postupy kontroly 4 očí tak, aby sa predchádzalo nedôvodným finančným dopadom na organizáciu v prípade nálezov externej kontroly.

Najvýznamnejšími oblasťami, ktorým Kontrolór odporúča venovať adekvátnu pozornosť z pohľadu ich riadneho personálneho (interného alebo externého) zabezpečenia sú:

1. Rozpočtový proces a plnenie podmienok používania a zúčtovania verejných prostriedkov v súlade s príslušnou zmluvou s ministerstvom a v súlade so zákonom,
2. Verejné obstarávanie
3. Hodnotenie konfliktu v záujmoch
4. Právne služby
5. Činnosti správy, údržby a inventarizácie majetku

IV. Hlavné finančné riziká

- i. Riziko uloženia priamych finančných postihov na základe výsledkov externých kontrol štátnych orgánov uvedených v bode II. vyššie
- ii. Riziká z aktuálne uplatnených nárokov na peňažné plnenia zo strany členov SPF proti SPF, a to
 1. Uplatnenie náhrady škody (01/2021) zo strany právneho zástupcu subjektu Športový klub polície Modrí Draci Košice z dôvodu tvrdeného nesprávneho postupu SPF pri prestupoch športovcov. Výška uplatnenej sumy predstavuje min. **58 000 EUR**,
 2. v 08/2021 zverejnená správa v médiách o podaní žaloby proti SPF zo strany individuálneho člena SPF o **zaplatenie 100tis EUR** titulom náhrady nemajetkovej ujmy.

Pokiaľ ide o finančné nároky uplatnené proti SPF (iné ako výsledky externých kontrol) bolo zo strany Kontrolóra SPF odporúčané Rade SPF schváliť/zabezpečiť právnu pomoc zo strany externej právnej kancelárie na ochranu záujmov SPF.

Zároveň bolo odporúčané štatutárnemu zástupcovi SPF zabezpečiť vytvorenie rozpočtovej rezervy na úhradu potenciálnych nárokov, a to v čase a vo výške podľa odporúčenia zastupujúcich právnikov po riadnom posúdení oprávnenosti/neoprávnenosti uplatnených nárokov čo do ich dôvodu ako aj výšky.

V. Návrhy kontrolóra SPF

V nadväznosti na vyššie uvedené ako aj v nadväznosti na síce časovo obmedzenú, ale o to intenzívnejšiu osobnú skúsenosť s organizáciou práce SPF tak v aktivitách Sekretariátu SPF, ako aj v aktivitách Rady SPF, niekedy žiaľ v atmosfére, ktorá sa z dôvodu osobných animozít nedala nazývať kolegiálnou, dávam nasledovné odporúčania:

- a. Od prijatia zákona o športe uplynulo takmer 6 rokov. Stanovy a interné predpisy SPF prešli odvtedy mnohými testami použiteľnosti a zrozumiteľnosti, niekedy viac, niekedy menej úspešne.

Odporúčenie 1: Revidujte Stanovy, vytvorte pracovnú skupinu na koncepčnú revíziu Stanov SPF, posúďte počet členov Rady SPF s ohľadom na jej úlohy v SPF a zväžte opodstatnenosť odborných pozícií v Rade („legislatíva a právo“, a „ekonomika“), s ohľadom na ich presah do funkcií Sekretariátu, ako aj s ohľadom na to, že v Rade ide o neplatené funkcie.

Odporúčenie 2: Zjednodušte interné normy, revidujte, prispôbte interné normy potrebám riadenia organizácie, fungovania Sekretariátu a plnenia jeho základných funkcií vždy s cieľom zjednodušiť (namiesto komplikovať) procesy s ohľadom na praktické potreby členov (športové kluby) – príklad Prestupový poriadok a iné, pokiaľ spôsobujú opakované problémy v praxi.

- b. SPF je aktuálne organizáciou s rozpočtom viac ako 3,2 mil EUR (z celkového počtu 77 zväzov sú plavecké športy po futbale, hokeji a tenise štvrtým najviac finančne podporovaným zväzom na Slovensku). Aj „zásluhou“ COVIDu sa finančná situácia SPF v roku 2022 síce zásadne nezmení, avšak SPF bude musieť dodať kvalitné športové výsledky, ak si chce svoj podiel v konkurencii ostatných športov v budúcnosti udržať.

Odporúčenie 3: Definujte zrozumiteľnú stratégiu organizácie a jednotlivých plaveckých športov, definujte merateľné ciele a spôsob ich pravidelného hodnotenia.

Odporúčenie 4: Odmeňujte transparentne na základe (s)plnenia stanovených cieľov a dosiahnutia plánovaných výsledkov, a to v súlade s vopred schválenými princípmi odmeňovania zamestnancov, športových odborníkov a športovcov za dosiahnuté výsledky.

Odporúčenie 5: Zabezpečte nezávislosť a efektivitu Sekretariátu, reorganizujte náplne práce a stabilizujte obsadenie Sekretariátu SPF tak, aby bolo zabezpečené jeho efektívne fungovanie pri plnení hlavných funkcií, a to bez ohľadu na personálne obsadenie volených funkcií SPF. Zabezpečte v rámci Sekretariátu dostupnú a riadne platenú právnu službu a odbornú službu na plnenie povinností podľa zákona o verejnom obstarávaní.

Odporúčenie 6: Prehodnoťte kompetencie Rady SPF a Výborov sekcií a zbavte členov Rady SPF ako najvyššieho výkonného orgánu, ktorí pracujú bez nároku na honorár, povinnosti rozhodovať/schvaľovať v otázkach, ktoré je objektívne vhodnejšie ponechať na rozhodnutie Výborom sekcií. V záujme maximalizácie synergii a spolupráce kvalitných kandidátov v Rade a Výboroch sekcií zväžte spojenie riadenia sekcie Plávania a Diaľkového plávania a taktiež zaradenie Skokov do vody pod Sekciu Synchronizovaného plávania.

V Bratislave, 16.9.2021

Mgr. Roman Meliš